

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку (реєстр. № 6601 від 21 червня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку (реєстр. № 6601 від 21 червня 2017 року), поданий народними депутатами Курило В.С., Рибалкою С.В. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з поясннювальною запискою метою Законопроекту є підвищення рівня доступності до фінансових (банківських) послуг, забезпечення права громадян та суб'єктів господарювання на отримання фінансових (банківських) послуг на всій території країни, залучення коштів до економіки держави, створення умов до розвитку безготівкових розрахунків, оптимізація діяльності національного оператора поштового зв'язку.

Для досягнення мети авторами Законопроекту пропонується внести відповідні зміни до Господарського та Цивільного кодексів України, законів України «Про банки та банківську діяльність», «Про Національний банк України», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про поштовий зв'язок», «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», «Про оплату праці», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про оренду землі».

Зазначеними вище змінами до законодавства пропонується визначити поняття поштового рахунку; встановити, що на поштові рахунки можуть зараховуватись грошові кошти фізичних та юридичних осіб, перекази, пенсії та грошова допомога, заробітна плата, тощо, виплата яких здійснюється через національного оператора.

Крім того, автори Законопроекту пропонують передбачити можливість випуску національним оператором поштового зв'язку до поштових рахунків платіжних карток, яка б регулювалась Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». Також пропонується доповнити статтю 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» нормою, відповідно до якої банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) банківські послуги шляхом укладання агентського договору з національним оператором поштового зв'язку. Законопроектом пропонується доповнити закони України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про оплату праці» положенням, згідно якого відповідні виплати (пенсійні виплати або заробітна плата) можуть перераховуватись на поштові рахунки. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», доповнюється нормою, згідно якої соціальні виплати можуть перераховуватись на поштові рахунки. Змінами до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачається право місцевих органів самоврядування мати поштові рахунки. У змінах до Закону України «Про оренду землі» передбачається спрощення орендної плати у грошовій формі через поштовий рахунок.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Конституційний Суд України у Рішенні від 17 березня 2005 року № 1-рп/2005 зауважив, що згідно з Конституцією України ознаками України як соціальної держави є соціальна спрямованість економіки, закріплення та державні гарантії реалізації соціальних прав громадян, зокрема їх прав на соціальний захист і достатній життєвий рівень (статті 46, 48) тощо. Це зобов'язує державу відповідним чином регулювати економічні процеси, встановлювати і застосовувати справедливі та ефективні форми перерозподілу суспільного доходу з метою забезпечення добробуту всіх громадян (абзац третій підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Частинами першою, четвертою статті 42 Конституції України визначено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, а держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

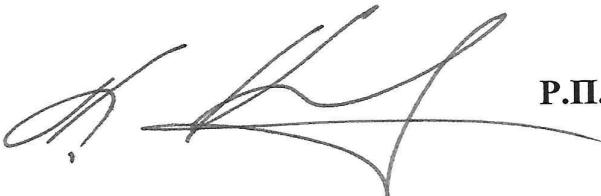
У підпункті 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 5 лютого 2013 року № 1-рп/2013 Конституційний Суд України зазначив, що через законодавче регулювання правовідносин власності і підприємництва держава виконує конституційні обов'язки щодо відповідальності перед людиною за свою діяльність, забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання та захисту конкуренції у підприємницькій діяльності (частина друга статті 3, частина четверта статті 13, частина третя статті 42 Конституції України).

Положення Законопроекту також узгоджуються зі змістом пунктів 7, 8 та 12 частини першої статті 92 Основного Закону України, згідно з якими виключно законами України визначаються правовий режим власності; правила конкуренції; норми антимонопольного регулювання; організація і діяльність органів виконавчої влади. Відповідно до пункту 1 частини другої статті 92 Конституції України виключно законами України встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України, засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків.

Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку (реєстр. № 6601 від 21 червня 2017 року), поданий народними депутатами Курило В.С. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ